

Úmluva
o právním postavení osob bez státní příslušnosti

PREAMBULE

Vysoké smluvní strany,

majíce na zřeteli, že Charta Organizace spojených národů a Všeobecná deklarace lidských práv, kterou dne 10. prosince 1948 schválilo Valné shromáždění Organizace spojených národů, stvrzují zásadu, že lidé mají požívat základních práv a svobod bez diskriminace,

majíce na zřeteli, že Organizace spojených národů při různých příležitostech projevila svůj hluboký zájem o osoby bez státní příslušnosti a snažila se zajistit, aby osoby bez státní příslušnosti tato základní práva a svobody v co nejširší míře užívaly,

majíce na zřeteli, že Úmluva o právním postavení uprchlíků z 28. července 1951 se vztahuje pouze na osoby bez státní příslušnosti, které jsou zároveň uprchlíky, a že existuje mnoho osob bez státní příslušnosti, na které se tato Úmluva nevztahuje,

majíce na zřeteli, že je žádoucí upravit a zlepšit postavení osob bez státní příslušnosti mezinárodní smlouvou,

se dohodly takto:

KAPITOLA I - VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice výrazu "osoba bez státní příslušnosti"

1. Pro účely této úmluvy výraz "osoba bez státní příslušnosti" označuje osobu, kterou žádný stát podle svých právních předpisů nepovažuje za svého občana.

2. Tato úmluva se nevztahuje:

- (i) na osoby, kterým se v současnosti dostává ochrany nebo pomoci orgánů nebo organizací Organizace spojených národů s výjimkou Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, pokud tato ochrana nebo pomoc trvá;
- (ii) na osoby, které příslušné orgány země, ve které se trvale usídlily, uznaly za osoby mající práva a povinnosti spojené s občanstvím této země;
- (iii) na osoby, u nichž existují závažné důvody k domněnce,
 - (a) že se dopustily zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti, jak je definují mezinárodní nástroje, které se na tyto zločiny vztahují;
 - (b) že se před přijetím do země svého trvalého pobytu dopustily závažného trestného činu jiné než politické povahy;
 - (c) že se provinily činy, které odporují cílům a zásadám Organizace spojených národů.

Článek 2

Základní povinnosti

Každá osoba bez státní příslušnosti má povinnosti k zemi, ve které se nachází, které zejména vyžadují, aby se řídila jejími zákony a nařízeními a dodržovala opatření přijatá k udržení veřejného pořádku.

Článek 3

Nediskriminace

Smluvní státy budou vůči osobám bez státní příslušnosti uplatňovat ustanovení této Úmluvy bez diskriminace co do rasy, náboženství nebo země původu.

Článek 4

Náboženství

Smluvní státy poskytnou osobám bez státní příslušnosti na svém území pokud jde o svobodné projevení jejich náboženství a náboženskou výchovu jejich dětí zacházení přinejmenším stejně příznivé jako svým občanům.

Článek 5

Práva přiznaná nezávisle na této Úmluvě

Žádné ustanovení této Úmluvy nebude chápáno tak, že omezuje práva a výhody, které smluvní státy osobám bez státní příslušnosti přiznaly nezávisle na této Úmluvě.

Článek 6

Výraz "za stejných okolností"

Pro účely této Úmluvy výraz "za stejných okolností" znamená, že osoba bez státní příslušnosti musí vyhovět všem požadavkům (včetně požadavků na délku a podmínky přechodného nebo trvalého pobytu), kterým by, aby určitého práva požíval, musel daný jednotlivec vyhovět, kdyby osobou bez státní příslušnosti nebyl, s výjimkou požadavků, kterým vzhledem k jejich povaze osoba bez státní příslušnosti vyhovět nemůže.

Článek 7

Vynětí z reciprocity

1. Smluvní stát poskytne osobám bez státní příslušnosti stejné zacházení, jaké se poskytuje cizincům obecně, neobsahuje-li Úmluva ustanovení příznivější.

2. Po tříletém trvalém pobytu budou všechny osoby bez státní příslušnosti na území daného smluvního státu vyňaty z reciprocity stanovené zákonem.

3. Každý smluvní stát bude osobám bez státní příslušnosti i nadále přiznávat práva a výhody, na které při neexistenci reciprocity měly nárok již v den, kdy pro tento stát tato úmluva vstoupila v platnost.

4. Smluvní státy příznivě posoudí možnost poskytnout při neexistenci reciprocity osobám bez státní příslušnosti práva a výhody nad rámec těch, na které mají nárok podle odstavců 2 a 3 a rozšířit vynětí z reciprocity na osoby bez státní příslušnosti, které podmínky stanovené v odstavcích 2 a 3 nespĺňují.

5. Ustanovení odstavců 2 a 3 se vztahují jak na práva a výhody, o kterých se hovoří v člancích 13, 18, 19, 21 a 22 této úmluvy, tak na práva a výhody, která tato úmluva neposkytuje.

Článek 8

Vynětí z mimořádných opatření

Pokud jde o mimořádná opatření, která lze podniknout vůči osobě, majetku nebo zájmům současných nebo bývalých občanů cizího státu, nebudou smluvní státy tato opatření uplatňovat vůči osobě bez státní příslušnosti jen proto, že dříve měla občanství daného cizího státu. Smluvní státy,

kterým jejich zákonodárství neumožňuje uplatnit obecnou zásadu vyjádřenou v tomto článku, udělí v takových případech osobám bez státní příslušnosti výjimku.

Článek 9

Dočasná opatření

Nic v této úmluvě smluvnímu státu nebrání, aby za války nebo jiných závažných a mimořádných okolností přijal vůči určité osobě dočasná opatření, která považuje za nezbytná pro národní bezpečnost, dokud smluvní stát nerozhodne, že daná osoba je skutečně osobou bez státní příslušnosti a že další uplatňování těchto opatření je v tomto případě v zájmu národní bezpečnosti nezbytné.

Článek 10

Nepřetržitý pobyt

1. Byla-li osoba bez státní příslušnosti během 2. světové války násilně vysídlena na území smluvního státu a má tam trvalý pobyt, považuje se doba tohoto jejího nuceného pobytu za oprávněný trvalý pobyt na tomto území.

2. Byla-li osoba bez státní příslušnosti během 2. světové války násilně vysídlena z území smluvního státu a před vstupem této úmluvy v platnost se tam za účelem trvalého usídlení vrátila, považuje se pro všechny účely, pro které se vyžaduje nepřetržitý trvalý pobyt, období trvalého pobytu před takovým násilným vysídlením a po něm za jedno nepřetržité období.

Článek 11

Námořníci bez státní příslušnosti

Jde-li o osoby bez státní příslušnosti, které pracují jako řádní členové posádky lodi plavící se pod vlajkou smluvního státu, posoudí tento stát příznivě jejich usazení na svém území a vydání cestovních dokladů nebo jejich dočasné přijetí na své území, zejména s cílem usnadnit jejich usazení v jiné zemi.

KAPITOLA 2 - PRÁVNÍ POSTAVENÍ

Článek 12

Osobní status

1. Osobní status osoby bez státní příslušnosti se řídí právem země, ve které má bydliště nebo, nemá-li žádné bydliště, právem země jejího trvalého pobytu.

2. Práva, kterých osoba bez státní příslušnosti dříve nabyla, a která závisejí na jejím osobním statusu, zejména práva týkající se manželství, bude smluvní stát respektovat s výhradou splnění formalit, které právo tohoto státu vyžaduje, bude-li to nezbytné, a za předpokladu, že jde o právo, které by právo tohoto státu uznávalo, kdyby se osobou bez státní příslušnosti nestala.

Článek 13

Movitý a nemovitý majetek

Pokud jde o nabývání movitého a nemovitého majetku a dalších práv s tím spojených a o pronájmy a jiné smlouvy týkající se movitého a nemovitého majetku, bude smluvní stát s osobou bez státní příslušnosti zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zachází s cizinci obecně.

Článek 14

Autorská práva a průmyslové vlastnictví

Pokud jde o ochranu průmyslového vlastnictví, jako jsou např. vynálezy, průmyslové vzory nebo modely, ochranné známky a obchodní jména, a práv k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, bude v zemi, kde má svůj obvyklý pobyt poskytována osobě bez státní příslušnosti stejná ochrana jako občanům této země. Na území kteréhokoli jiného smluvního státu jí bude poskytována stejná ochrana, jaká se na tomto území poskytuje občanům země, ve které má svůj obvyklý pobyt.

Článek 15

Sdružovací právo

Pokud jde o nepolitická a nezisková sdružení a odborové svazy, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Článek 16

Přístup k soudům

1. Osoba bez státní příslušnosti bude mít na území všech smluvních států volný přístup k soudům.

2. Ve věcech týkajících se přístupu k soudům, včetně právní pomoci a vynětí z *cautio judicatum solvi*, se osobě bez státní příslušnosti dostane ve smluvním státě, ve kterém obvykle pobývá, stejného zacházení jako občanům.

3. V jiných zemích, než ve které obvykle pobývá, se ve věcech uvedených v odstavci 2 dostane osobě bez státní příslušnosti stejného zacházení jako občanu země, ve které obvykle pobývá.

KAPITOLA III - VÝDĚLEČNÁ ČINNOST

Článek 17

Zaměstnání

1. Pokud jde o právo vykonávat placené zaměstnání, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

2. Smluvní státy budou s porozuměním posuzovat možnost sblížovat práva všech osob bez státní příslušnosti, týkající se placeného zaměstnání, s právy občanů, a to zejména u těch osob bez státní příslušnosti, které vstoupily na jejich území v rámci programů nábory pracovních sil nebo přistěhovaleckých programů.

Článek 18

Samostatná výdělečná činnost

Pokud jde o právo vykonávat na vlastní riziko samostatnou výdělečnou činnost v zemědělství, průmyslu, řemeslech nebo obchodu a zakládat obchodní a výrobní společnosti, budou smluvní státy zacházet s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Článek 19

Svobodná povolání

Každý smluvní stát bude s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jeho území, které vlastní vysokoškolské diplomy uznávané příslušnými orgány tohoto státu a přejí si vykonávat svobodné povolání, zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

KAPITOLA IV - SOCIÁLNÍ VÝHODY

Článek 20

Přídělový systém

Tam, kde existuje přídělový systém, který se vztahuje na obyvatelstvo jako celek a upravuje distribuci nedostatkového zboží, se bude s osobami bez státní příslušnosti zacházet stejně jako s občany.

Článek 21

Bydlení

Pokud jde o bydlení, smluvní státy v rozsahu, v jakém je tato otázka upravena zákony nebo nařízeními nebo je předmětem kontroly veřejných orgánů, budou s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Článek 22

Veřejné vzdělání

1. Pokud jde o základní vzdělání, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti zacházet stejně jako s občany.

2. Pokud jde o jiné než základní vzdělání, zejména pokud jde o přístup ke studiu, uznávání vysvědčení, diplomů a akademických titulů ze zahraničních škol, promíjení poplatků a o udělování stipendií, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Článek 23

Veřejná podpora

Pokud jde o veřejnou podporu a pomoc, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet stejně jako se svými občany.

Článek 24

Pracovněprávní předpisy a sociální zabezpečení

1. Smluvní státy budou s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet stejně jako se svými občany ve věcech, které se týkají:

- (a) Odměňování včetně rodinných přídatků, pokud jsou součástí odměňování, pracovní doby, úpravy práce přesčas, placené dovolené, omezení domácí práce, minimální věkové hranice pro zaměstnání, učebního poměru a odborné přípravy, práce žen a mladistvých a využívání výhod plynoucích z kolektivního vyjednávání, v rozsahu, v jakém jsou tyto otázky upraveny zákony nebo nařízeními nebo spadají pod kontrolu správních orgánů;
- (b) Sociálního zabezpečení (právní předpisy týkající se pracovních úrazů, nemocí z povolání, mateřství, nemoci, invalidity, stáří, úmrtí, nezaměstnanosti, rodinných závazků a jakékoli další nepředvídané události, na kterou se podle zákonů a nařízení vztahuje sociální zabezpečení) s těmito omezeními:
 - (i) mohou existovat přiměřené úpravy týkající se zachování nabytých práv nebo práv právě nabývaných;
 - (ii) vnitrostátní právní předpisy země trvalého pobytu mohou stanovit zvláštní úpravy týkající se sociálních dávek nebo jejich částí plně hrazených z veřejných fondů, a dávek vyplácených osobám, které nesplňují příspěvků se týkající podmínky přiznání řádného důchodu.

2. Právo na odškodnění za úmrtí osoby bez státní příslušnosti v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání není dotčeno tím, že místo trvalého pobytu oprávněné osoby se nachází mimo území smluvního státu.

3. Smluvní státy rozšíří na osoby bez státní příslušnosti výhody plynoucí z dohod, které tyto státy mezi sebou uzavřely nebo mohou v budoucnu uzavřít, týkající se zachování práv nabytých nebo právě nabývaných v oblasti sociálního zabezpečení, pouze s výhradou podmínek, které uplatňují vůči občanům států, které tyto dohody podepsaly.

4. Smluvní státy budou s porozuměním posuzovat možnost co nejvíce rozšířit na osoby bez státní příslušnosti výhody plynoucí z podobných dohod, které mohou kdykoli platit mezi těmito smluvními státy a státy, které smluvními státy nejsou.

KAPITOLA V - SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

Článek 25

Pomoc správních orgánů

1. V případech, kdy by výkon práva osoby bez státní příslušnosti za normálních okolností vyžadoval pomoc orgánů cizí země, na které se tato osoba nemůže obrátit, zajistí smluvní stát, na jehož území pobývá, aby jí tuto pomoc poskytly jeho vlastní orgány.

2. Orgán nebo orgány uvedené v odstavci 1 osobě bez státní příslušnosti vydají nebo pod svým dohledem nechají vydat doklady nebo osvědčení, které by za normálních okolností cizinci vydaly nebo nechaly vydat orgány jeho státu.

3. Takto vydané doklady nebo osvědčení nahradí oficiální dokumenty, které cizincům vydávají nebo nechávají vydat orgány jejich států, a budou se pokládat za pravdivé, neprokáže-li se opak.

4. Kromě výjimečného postupu v případě nuzných osob lze za tyto služby požadovat poplatky; tyto poplatky však budou nevelké a srovnatelné s poplatky, které se za podobné služby požadují od občanů.

5. Ustanoveními tohoto článku nejsou dotčeny články 27 a 28.

Článek 26

Svoboda pohybu

Každý smluvní stát poskytne osobám bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícím na jeho území právo zvolit si místo pobytu a svobodně se pohybovat na jeho území, s výhradou předpisů, kterých se za stejných okolností použije na cizince obecně.

Článek 27

Průkazy totožnosti

Smluvní státy vydají každé osobě bez státní příslušnosti na svém území, která nemá platný cestovní doklad, průkaz totožnosti.

Článek 28

Cestovní doklady

Smluvní státy vydají osobám bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícím na jejich území cestovní doklady k vycestování mimo své území, pokud naléhavé důvody národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nevyžadují, aby se postupovalo jinak; na tyto doklady se vztahují ustanovení Přílohy k této úmluvě. Smluvní státy mohou cestovní doklad vydat i jiné osobě bez státní příslušnosti na svém

území; zejména s porozuměním posoudí vydání cestovního dokladu osobám bez státní příslušnosti na svém území, které nemohou cestovní doklad získat od země, ve které oprávněně pobývají.

Článek 29

Poplatky

1. Smluvní státy neuvalí na osoby bez státní příslušnosti jiné ani vyšší dávky, poplatky nebo daně, ať se nazývají jakkoli, než jakými v podobných situacích zatěžují nebo mohou zatížit své občany.

2. Nic v předchozím odstavci nebrání tomu, aby se na osoby bez státní příslušnosti použily zákony a nařízení o poplatcích, které se za vydání správních dokladů včetně průkazů totožnosti požadují od cizinců.

Článek 30

Převod majetku

1. Smluvní stát v souladu se svými zákony a nařízeními povolí osobám bez státní příslušnosti převádět majetek, který vnesly na jeho území, do jiné země, kam jim byl povolen vstup za účelem přesídlení.

2. Smluvní stát s porozuměním posoudí žádosti osob bez státní příslušnosti o převedení majetku, ať se nacházejí kdekoli, nezbytného k jejich přesídlení do jiné země, kam jim byl povolen vstup.

Článek 31

Vyhoštění

1. Smluvní státy nevyhostí, s výjimkou důvodů národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, osoby bez státní příslušnosti oprávněně se zdržující na jejich území.

2. Takovou osobu bez státní příslušnosti lze vyhostit jen na základě rozhodnutí učiněného v rámci řádného právního postupu. S výjimkou případů, kdy naléhavé důvody národní bezpečnosti vyžadují, aby se postupovalo jinak, se osobě bez státní příslušnosti umožní, aby předložila důkazy o své nevině a aby se odvolala k příslušnému orgánu nebo k osobě či osobám příslušným orgánem zvláště určeným a nechala se za tímto účelem zastupovat.

3. Smluvní státy poskytnou takové osobě bez státní příslušnosti přiměřenou dobu, během níž by usilovala o legální přijetí do jiné země. Smluvní státy si vyhrazují právo použít během této doby taková vnitřní opatření, jaká mohou považovat za nezbytná.

Článek 32

Naturalizace

Smluvní státy budou pokud možno co nejvíce usnadňovat asimilaci a naturalizaci osob bez státní příslušnosti. Zejména se vynasnaží urychlit řízení o naturalizaci a co nejvíce snížit poplatky za toto řízení a jeho náklady.

KAPITOLA VI - ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 33

Informace o vnitrostátních předpisech

Smluvní státy oznámí generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů zákony a nařízení, které mohou přijmout k zabezpečení provádění této úmluvy.

Článek 34

Řešení sporů

Jakýkoli spor mezi stranami této úmluvy o její výklad nebo provádění, který nelze vyřešit jinak, bude na žádost kterékoli sporné strany postoupen Mezinárodnímu soudnímu dvoru.

Článek 35

Podpis, ratifikace a přístup

1. Tato úmluva bude otevřena k podpisu v sídle Organizace spojených národů do 31. prosince 1955.

2. Bude otevřena k podpisu jménem:

- (a) kteréhokoli členského státu Organizace spojených národů;
- (b) kteréhokoli jiného státu pozvaného k účasti na Konferenci Organizace spojených národů o postavení osob bez státní příslušnosti;
- (c) kteréhokoli státu, který k podpisu nebo přístupu pozve Valné shromáždění Organizace spojených národů.

3. Úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

4. Úmluva bude otevřena k přístupu státům, o kterých se hovoří v odstavci 2 tohoto článku. Přístup se uskuteční uložením listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 36

Doložka o územní působnosti

1. Kterýkoli stát může při podpisu, ratifikaci nebo přístupu prohlásit, že působnost této úmluvy bude rozšířena na všechna nebo některá území, za jejichž mezinárodní vztahy odpovídá. Toto prohlášení nabude účinnosti dnem, kdy pro daný stát vstoupí v platnost Úmluva.

2. Kdykoli později lze působnost takto rozšířit oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a rozšíření nabude účinnosti devadesátým dnem poté, co generální tajemník Organizace spojených národů toto oznámení obdržel nebo, je-li to později, dnem, kdy pro daný stát vstoupí v platnost Úmluva.

3. Pokud jde o území, na která se tato úmluva v době podpisu, ratifikace nebo přístupu nevztahuje, zváží každý stát, kterého se to týká, možnost přijmout nezbytná opatření, aby se použití této úmluvy na tato území rozšířilo, s výhradou souhlasu vlád těchto území, kde je to z ústavních důvodů nezbytné.

Článek 37

Federální doložka

Jde-li o federální nebo neunitární státy, platí tato ustanovení:

- (a) Pokud jde o ty články této úmluvy, které spadají do zákonodárné pravomoci zákonodárného orgánu federace, jsou povinnosti federální vlády v tomto rozsahu stejné, jako povinnosti stran, které federálními státy nejsou.
- (b) Pokud jde o ty články této úmluvy, které spadají do zákonodárné pravomoci států, provincií nebo kantonů, které federaci tvoří a podle ústavního systému federace nejsou povinny přijímat zákonodárná opatření, oznámí federální vláda co nejdříve tyto články s příznivým doporučením příslušným orgánům států, provincií nebo kantonů.
- (c) Federální stát, který je stranou této úmluvy, poskytne na žádost kteréhokoli jiného smluvního státu, předanou prostřednictvím generálního tajemníka Organizace spojených národů, prohlášení o právu a praxi federace a jednotek, které ji tvoří, týkajících se kteréhokoli dílčího ustanovení Úmluvy a uvede, v jakém rozsahu bylo toto ustanovení legislativně nebo jinak provedeno.

Článek 38

Výhrady

1. Při podpisu, ratifikaci nebo přístupu může kterýkoli stát učinit výhrady k článkům Úmluvy, s výjimkou článků 1, 3, 4, 16 (1) a 33 až 42 včetně.

2. Kterýkoli stát, který výhradu podle odstavce 1 tohoto článku činí, je oprávněn kdykoli tuto výhradu odvolat příslušným oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

Článek 39

Vstup v platnost

1. Tato Úmluva vstoupí v platnost devadesátým dnem po dni uložení šesté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

2. Pro každý stát, který Úmluvu ratifikuje nebo k ní přistupuje po uložení šesté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí Úmluva v platnost devadesátým dnem po dni, kdy tento stát uloží ratifikační listinu nebo listinu o přístupu.

Článek 40

Výpověď

1. Každý smluvní stát může kdykoli tuto úmluvu vypovědět oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

2. Tato výpověď nabude pro dotyčný smluvní stát účinnosti rok ode dne, kdy ji generální tajemník Organizace spojených národů obdržel.

3. Každý stát, který učinil prohlášení nebo oznámení podle článku 36, může kdykoli později oznámením generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů prohlásit, že rok ode dne, kdy generální tajemník Organizace spojených národů takové prohlášení obdržel, se Úmluva již nebude na takové území vztahovat.

Článek 41

Změna

1. Kterýkoli smluvní stát může oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů požádat o změnu této úmluvy.

2. Valné shromáždění Organizace spojených národů doporučí, jaké kroky by měly být učiněny v souvislosti s touto žádostí.

Článek 42

Oznámení generálního tajemníka Organizace spojených národů

Generální tajemník Organizace spojených národů bude informovat všechny členy Organizace spojených národů a nečlenské státy uvedené v článku 35:

- (a) o podpisech, ratifikacích a přístupech podle článku 35;
- (b) o prohlášeních a oznámeních podle článku 36;
- (c) o výhradách a odvoláních podle článku 38;
- (d) o dni, kdy tato úmluva vstoupí v platnost podle článku 39;
- (e) o výpovědích a oznámeních podle článku 40;
- (f) o žádostech o změnu podle článku 41.

NA DŮKAZ TOHO níže podepsaní, majíce k tomu řádné zmocnění, tuto Úmluvu jménem svých vlád podepsali.

DÁNO v New Yorku dne dvacátého osmého září roku tisíc devět set padesát čtyři v jediném vyhotovení, jehož anglický, francouzský a španělský text je stejně autentický a které zůstane uloženo v archivu Organizace spojených národů a jehož ověřené kopie budou zaslány všem členům Organizace spojených národů a nečlenským státům uvedeným v článku 35.

PŘÍLOHA

Článek 1

1. V cestovním dokladu uvedeném v článku 28 této úmluvy, bude uvedeno, že držitel je osobou bez státní příslušnosti ve smyslu Úmluvy z 28. září 1954.

2. Doklad bude vyhotoven nejméně ve dvou jazycích, z nichž jedním bude angličtina nebo francouzština.

3. Smluvní státy zváží vhodnost přijetí vzorového cestovního dokladu, který tvoří přílohu tohoto dokumentu.

Článek 2

Nestanoví-li právní předpisy v zemi vydání jinak, lze děti zanést do cestovního dokladu jednoho z rodičů nebo výjimečně jiné dospělé osoby.

Článek 3

Poplatky za vydání dokladu nepřevyší nejnižší sazby za národní cestovní pasy.

Článek 4

Kromě zvláštních nebo výjimečných případů, bude doklad vyhotoven tak, aby platil pro co největší počet zemí.

Článek 5

Doklad bude platit alespoň tři měsíce, nejvýše dva roky.

Článek 6

1. Obnovení nebo prodloužení platnosti dokladu je věcí orgánu, který jej vydal, dokud se držitel řádně neusídlil na jiném území a řádně pobývá na území tohoto orgánu. Vydání nového dokladu je za stejných podmínek věcí orgánu, který vydal dřívější doklad.

2. Diplomatické nebo konzulární úřady lze pověřit, aby na dobu nepřevyšující šest měsíců prodlužovaly platnost cestovních dokladů vydaných jejich vládami.

3. Smluvní státy příznivě posoudí obnovení nebo prodloužení platnosti cestovních dokladů nebo vydání nových dokladů osobám bez státní příslušnosti, které se již oprávněně nezdržují na jejich území a nemohou získat cestovní doklad od země, ve které oprávněně pobývají.

Článek 7

Smluvní státy budou uznávat platnost dokladů vydaných podle ustanovení článku 28 této úmluvy.

Článek 8

Příslušné orgány země, do které se osoba bez státní příslušnosti hodlá vydat, jí udělí vízum do dokladu jehož je držitelem, jsou-li ochotny tuto osobu přijmout a vyžadují-li se víza.

Článek 9

1. Smluvní státy se zavazují vydávat tranzitní víza osobám bez státní příslušnosti, které obdržely víza pro území cílového určení.

2. Vydání těchto víz lze odmítnout z důvodů, které by ospravedlňovaly odmítnutí víza kterémukoli cizinci.

Článek 10

Poplatky za vydání výstupních, vstupních nebo tranzitních víz nepřevyší nejnižší sazby za víza, kterými se opatřují cizí cestovní pasy.

Článek 11

Usídlila-li se osoba bez státní příslušnosti oprávněně na území jiného smluvního státu, odpovídá za vydání nového dokladu za podmínek článku 28 příslušný orgán tohoto území, na který je osoba bez státní příslušnosti oprávněna se se svou žádostí obrátit.

Článek 12

Orgán, který vydává nový doklad, starý doklad odejme a vrátí jej zemi, ve které byl vydán, je-li v dokladu uvedeno, že má být takto vrácen; jinak doklad odejme a zruší.

Článek 13

1. Cestovní doklad vydaný podle článku 28 této úmluvy držitele opravňuje, není-li v něm uvedeno jinak, aby na území státu, který doklad vydal, kdykoli, po dobu jeho platnosti, opět vstoupil. Doba, během níž se držitel může vrátit do země, která doklad vydala, nebude v žádném případě kratší než tři měsíce, ledaže země, do které hodlá osoba bez státní příslušnosti cestovat, netrvá na tom, aby cestovní doklad zahrnoval právo návratu.

2. S výhradou ustanovení předchozího odstavce může smluvní stát na držiteli dokladu vyžadovat, aby vyhověl formalitám předepsaným pro výjezd z jeho území a návrat na ně.

Článek 14

Pouze s výhradou podmínek obsažených v článku 13 se ustanovení této Přílohy nedotýkají zákonů a nařízení o podmínkách vstupu na území smluvních států, tranzitu jimi, pobytu a usazování na nich a výjezdu z nich.

Článek 15

Vydání dokladu, ani v něm uvedené záznamy, neurčují ani neovlivňují status držitele, zejména pokud jde o jeho občanství.

Článek 16

Vydání dokladu neopravňuje držitele k ochraně diplomatickými nebo konzulárními úřady vydávající země a nedává *ipso facto* těmto orgánům právo ochrany.

Vzorový cestovní doklad

Doporučuje se, aby doklad měl formu knížky (přibližně 15 x 10 centimetrů), aby byl vytištěn tak, že jakékoli výmazy nebo změny chemickými nebo jinými prostředky mohou být snadno zjištěny a aby slova „Úmluva z 28. září 1954,“ byla opakovaně vytištěna na každé stránce v jazyce vydávající země.

(Titulní strana knížky)
CESTOVNÍ DOKLAD
(Úmluva z 28. září 1954)

Číslo:

(1)
CESTOVNÍ DOKLAD
(Úmluva z 28. září 1954)

Tento doklad je platný do, pokud jeho platnost nebude prodloužena nebo obnovena.

Příjmení
Křestní jméno (a)
V doprovodu dítěte (dětí).

1. Tento doklad je vydán pouze proto, aby poskytl držiteli cestovní doklad, který může sloužit místo národního cestovního pasu. To nijak neprejudikuje a neovlivňuje státní příslušnost držitele.
2. Držitel je oprávněn vrátit se do (uvést zemi, jejíž orgány vydávají doklad) dne nebo do, pokud není níže specifikováno nějaké pozdější datum.

(Doba, během níž je držiteli povoleno vrátit se, nesmí být kratší než tři měsíce s výjimkou případu, kdy země, do které držitel hodlá cestovat, netrvá na tom, aby cestovní doklad zahrnoval právo návratu.)

3. Pokud se držitel usídílí v jiné zemi než té, která tento doklad vydala, musí, pokud hodlá znovu cestovat, požádat příslušné orgány země svého pobytu o nový doklad. (Starý cestovní doklad bude odebrán orgánem vydávajícím nový doklad a vrácen orgánu, který ho vydal.¹)

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

¹ Větu v závorce uvede vláda, která si to přeje.

(2)

Místo a datum narození
Povolání

Nynější bydliště
* Rodné jméno a křestní jméno(a) manželky
* Příjmení a křestní jméno(a) manžela

Popis

Výška
Vlasy
Barva očí
Nos
Tvar obličeje
Barva pleti
Zvláštní znamení

Děti doprovázející držitele

Příjmení	Křestní jméno(a)	Místo a datum narození	Pohlaví
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

* Škrtněte, co se nehodí

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

(3)

Fotografie držitele a razítko vydávajícího orgánu
Otisky prstů držitele (jsou-li žádány)

Podpis držitele

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

(4)

1. Tento doklad platí pro následující země:
.....
.....
.....
.....

2. Doklad nebo doklady, na jejichž základě byl tento doklad vydán:

.....

.....

.....

Vydáno v

Datum

Podpis a razítko orgánu
vydávajícího doklad:

Poplatek zaplacen:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

(5)

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen:

Vystaveno v

Od

Do

.....

Datum

.....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen :

Vystaveno v

Od

Do

.....

Datum

.....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

(6)

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen :

Vystaveno v

Od

Do

.....

Datum

.....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen :

Vystaveno v

Od

Do

.....

Datum

.....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

(7-32)

Víza

Jméno držitele dokladu musí být opakováno v každém vízu.

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky)

